

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	16 september 2025	n.v.t.

Onderwerp

Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040

Advies

1. Aan te gaan de Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040 met Dunea N.V., Hoogheemraadschappen Rijnland en Delfland, Rijkswaterstaat en de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Den Haag, Katwijk, Leiden, Wassenaar en Westland;
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarmee zij geïnformeerd worden over de Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040 en het doorlopen proces richting een Voorkeursalternatief voor een nieuwe regionale drinkwatervoorziening van Dunea;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Intentieovereenkomst Drinkwater van de Toekomst 2030 - 2040.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- Wijzigingen van ondergeschikt belang door te kunnen voeren na aanleiding van de besprekingen in de andere colleges.

Bijlagen

1. GS-brief aan PS - Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040
2. Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040
3. Bijlage a bij intentieovereenkomst: Dunea Voorkeursalternatief DWT 2030-2040
4. Bijlage b bij Intentieovereenkomst: Mijlpaal in het Omgevingsproces 8 mei 2023 DWT 2030-2040
5. Bijlage c bij intentieovereenkomst: Memo trechtering 14072025
6. Machtigingsformulier cdK gedeputeerden Weverling en Koning

1 Toelichting voor het College

Gedeputeerde Staten (GS) willen het aanbod van voldoende en betaalbaar drinkwater borgen. Hiervoor verkennen GS samen met de drinkwaterbedrijven nieuwe bronnen voor drinkwaterproductie. Dit kunnen nieuwe locaties zijn, maar ook alternatieve bronnen voor drinkwater. Hoewel de bronkeuze (type bron en locatie) in eerste instantie bij de drinkwaterbedrijven ligt, raakt de bronkeuze de wettelijke zorgplicht van de provincie voor een duurzame drinkwatervoorziening.

De Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040 is een belangrijke stap in de zoektocht van Dunea naar een nieuwe drinkwaterbron met nieuwe zuiveringstechnieken. Dunea is in 2022 in samenwerking met betrokken partijen in de regio zoals gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland haar zoektocht gestart om ruimte en water te krijgen voor nieuwe bronnen en zuiveringstoepassingen naast de rivieren en de duinen. Na een langdurig en gezamenlijk onderzoekstraject waarin veel verschillende potentiële locaties en bronnen zijn onderzocht spreekt Dunea, met steun van de betrokken partijen, haar voorkeur uit voor een nieuw drinkwatersysteem: inname uit de Vliet Rijnland (bron) aangevuld met toepassing van de nieuwste zuiveringstechnieken op Dunea's productielocaties in Scheveningen, Katwijk en Monster. De voorkeur voor het nieuwe drinkwatersysteem is vastgelegd in de Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040.

In de brief van GS aan Provinciale Staten (PS) worden zij geïnformeerd over de zoektocht van Dunea naar een nieuwe drinkwaterbron met nieuwe zuiveringstechnieken en de Intentieovereenkomst Drinkwatervoorziening van de Toekomst 2030-2040 die daarover opgesteld is tussen Dunea, betrokken waterschappen en gemeenten, Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland.

In de brief wordt omschreven wat de opgave van Dunea is, namelijk 10 miljard liter drinkwater per jaar leveren, bovenop de 80-90 miljard liter water die Dunea nu al jaarlijks produceert. Door factoren als bevolkingsgroei, de opkomst van nieuwe verontreinigende stoffen in het milieu die extra zuivering vergen, klimaatverandering en zeespiegelstijging is Dunea genoodzaakt op zoek te gaan naar een aanvullende bron en nieuwe zuiveringstechnieken. Aan PS wordt uitgelegd wat het nieuwe drinkwatersysteem behelst en welke alternatieven (bronnen en locaties) zijn onderzocht. Doel van deze zoektocht was te komen tot een voorkeursalternatief.

Voorts wordt beschreven hoe het omgevingsproces doorlopen is, met een mer-procedure en een participatietraject, en dat er aanvullend daarop aandacht is besteed aan een zorgvuldig en uitlegbaar proces. Er zijn extra onderzoeken uitgevoerd en provincie, gemeenten, waterschappen en Dunea hebben Position Papers opgesteld ten aanzien van de locaties. Ook zijn met gebruik van een afwegingskader de overwegingen in beeld gebracht die niet rechtstreeks uit het concept MER deel 1 voortvloeien, zoals ruimtelijke inpassing, bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak en de complexiteit van drinkwaterwinning in relatie tot de locatievarianten.

Op basis van het concept MER deel 1, de Position Papers en het afwegingskader hebben Dunea, provincie, gemeenten en waterschappen met elkaar een grondig "trechteringsproces" doorlopen om te komen tot één Voorkeursalternatief.

Het trechteringsproces wordt uitvoerig beschreven aan PS omdat dit de onderbouwing is voor de uiteindelijke keuze van het Voorkeursalternatief. De trechtering had tot doel om systematisch tot een onderbouwde keuze te komen. Hiervoor zijn verschillende selectiestappen (“zeven”) gebruikt. Deze selectiestappen waren gericht op doelbereik en tijdigheid voor de middellange termijn (2030-2040), effecten op het watersysteem en waterkwaliteit en overwegingen uit het afwegingskader op het vlak van ruimtelijke inpassing, bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak en de complexiteit van drinkwaterwinning in relatie tot de onderzochte locaties.

Na het doorlopen van het trechteringsproces blijft de Vliet Rijnland (bron), in combinatie met nieuwe zuiveringstechnieken op de bestaande productielocaties over als Voorkeursalternatief. Inname uit het Rijnlandse deel van de Vliet betekent dat een voorzuiveringslocatie langs de Vliet gesitueerd moet worden in de Vlietzone. Waar precies is nader te bepalen. Over de Vlietzone zijn door onder andere Leidschendam-Voorburg en de provincie Zuid-Holland afspraken gemaakt om deze zone als groene buffer te versterken. Dit was voor de provincie Zuid-Holland dan ook niet de eerst aangewezen locatie voor de drinkwatervoorziening. Echter, op basis van het zorgvuldig doorlopen proces met uitvoerige analyse vanuit doelbereik en tijdigheid, waterbeschikbaarheid en waterkwaliteit, is de Vliet Rijnland de meest geschikte locatie voor een nieuwe drinkwaterbron. Gezien de bestuurlijke afspraken over de Vlietzone zijn betrokken partijen met elkaar in overleg over de situering van en voorwaarden aan de inname en voorzuiveringslocaties.

Bovenstaande betekent dat de keuze voor het Voorkeursalternatief nog niet volledig is afgerond, de exacte locatie voor inname en voorzuivering moet immers nog bepaald worden. Gezien de urgentie van voldoende drinkwater in het leveringsgebied van Dunea hebben gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat en de provincie met elkaar afgesproken om vooruitlopend op de locatie van inname en voorzuivering de Intentieovereenkomst te sluiten over de onderdelen van het nieuwe drinkwatersysteem waar overeenstemming over bestaat; als regionale drinkwaterbron de Vliet Rijnland, aangevuld met de nieuwste zuiveringstechnieken op Dunea’s productielocaties in Scheveningen, Katwijk en Monster. De exacte locaties van het innamepunt en de voorzuiveringen rond de Vliet Rijnland worden, zodra hierover overeenstemming is bereikt, toegevoegd aan de overeenkomst via een addendum.

Als afsluiting van de brief wordt aan PS kort beschreven wat er in de Intentieovereenkomst is opgenomen; een omschrijving van en afspraken over het Voorkeursalternatief, met uitzondering van de locaties van het innamepunt en de voorzuiveringen. De intentieovereenkomst bevat ook afspraken over de lange termijn na 2040. Het is van belang om met elkaar alternatieven en ruimte voor nieuwe drinkwaterbronnen te blijven verkennen en opties beschikbaar te hebben voor eventuele opschaling na 2040.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 – Gezonde natuur, toekomstbestendig watersysteem en vitale landbouw
Financiële risico’s	: Er zijn geen financiële risico’s.

Juridisch kader

Omdat de provincie als rechtspersoon de overeenkomst aangaat, is de commissaris van de Koning (cdK) op grond van artikel 176 van de Provinciewet bevoegd de provincie bij het aangaan van de overeenkomst te vertegenwoordigen. Vanuit deze bevoegdheid zal de cdK gevraagd worden een volmacht te verlenen aan gedeputeerden Weverling en Koning om deze overeenkomst namens de provincie te ondertekenen. Aan de cdK wordt voorgesteld deze volmacht tot vertegenwoordiging te verlenen, omdat op een nader te bepalen datum een tekenmoment staat gepland met Dunea, de Hoogheemraadschappen van Rijnland en Delfland, de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Den Haag, Katwijk, Leiden, Wassenaar en Westland en Rijkswaterstaat om de overeenkomst te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

Per drinkwaterbedrijf is een regionaal actieplan opgesteld waarin acties worden benoemd op rijks- en provinciaal niveau. De focus van deze regionale actieplannen ligt op 1) uitbreiding van bestaande bronnen en 2) ontwikkeling van nieuwe bronnen voor drinkwater. Op 9 juli 2024 zijn de Zuid-Hollandse actieplannen door Gedeputeerde Staten vastgesteld, en zijn Provinciale Staten hierover geïnformeerd. Op 14 juli 2025 hebben Provinciale Staten met een lid GS-brief van gedeputeerde Weverling de eerste jaarlijkse voortgang van de regionale actieplannen beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2030 ontvangen. Hierin is aangekondigd dat Provinciale Staten dit najaar nader geïnformeerd worden over de zoektocht van Dunea naar een nieuw drinkwatersysteem.

Daarnaast is in samenwerking met de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (VEWIN), het IPO (Interprovinciaal Overleg) en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) het Nationaal Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 - 2030 opgesteld. Deze is op 13 januari 2025 gelanceerd. Het actieprogramma heeft als doel de beschikbaarheid van drinkwater in Nederland veilig te stellen.

3 Proces

In de zoektocht naar een nieuw drinkwatersysteem is door Dunea vanaf 2022 een bestuurlijk overleg Drinkwater van de Toekomst 2030-2040 ingericht. Gezien de urgentie van de beschikbaarheid van voldoende drinkwater is dit bestuurlijk overleg in het eerste half jaar van 2025 geïntensiveerd om de voortgang te bespoedigen. Er zijn vier bestuurlijke overleggen georganiseerd met als doel om voor de zomer tot een Intentieovereenkomst te komen die door iedere partij ter besluitvorming aan het eigen bestuur kan worden voorgelegd. Betrokken partijen hebben op 8 juli 2025 de concept Intentieovereenkomst besproken en ermee ingestemd om deze in de eigen organisatie in de besluitvormingsprocedure te brengen. Na alle interne besluitvorming, eind september/ begin oktober 2025, zal de intentieovereenkomst worden getekend, exclusief inname en voorzuivering. De verwachting is dat de ondertekening medio oktober kan plaatsvinden.

4 Participatie en rolneming

Het vinden van een nieuwe drinkwaterbron is primair het initiatief van Dunea. Als provincie zijn we deelnemer in het traject en voelen we ons ervoor verantwoordelijk om Dunea te helpen bij de bovenregionale (bestuurlijke) regie. Dunea heeft dus voor de vorm van de participatie gekozen. Dit hebben zij in de ogen van de provincie zorgvuldig gedaan door te kiezen voor een mer-procedure in combinatie met een participatietraject. Gericht op het vinden van een goede oplossing voor de opgave heeft Dunea een intensief omgevingsproces doorlopen met verantwoordelijke overheidspartijen, zowel ambtelijk als bestuurlijk, en met partijen met een maatschappelijk belang.

5 Communicatiestrategie

Door de interne besluitvorming bij de betrokken overheden over de intentieovereenkomst wordt het voorkeursalternatief openbaar. Op het moment dat de besluitvorming plaats heeft gevonden, plaatst Dunea een nieuwsbericht op hun website. Over het exacte moment en de inhoud van het bericht treedt Dunea in overleg met de betrokken overheden waarna zij het bericht kunnen overnemen of ernaar verwijzen. In dit bericht neemt Dunea onder andere informatie op over twee informatiebijeenkomsten voor stakeholders dit najaar. Inlichtingen daarover zijn na plaatsing van het nieuwsbericht te vinden op www.dunea.nl/omgevingsproces.